

SPRAWOZDANIE

**z realizacji rządowego programu ograniczania
przestępczości i społecznych zachowań
„Razem bezpieczniej”
w 2015 roku**

Warszawa, 2016 rok

Spis Treści

Rozdział	Nazwa rozdziału	Strona
I	Opis Programu	3
II	Koordinacja Programu	5
2.1	Posiedzenia Zespołu wspierającego koordynację Programu	5
2.2	Konferencja podsumowująca działania w ramach Programu w latach 2007 - 2015	6
III	Promocja Programu	7
3.1	Strona internetowa programu „Razem bezpiecznie” / Bank Dobrych Praktyk	7
3.2	Spot podsumowująco-informacyjny dotyczący programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”	7
IV	Akcje centralne	8
4.1	Działania pn. „Bezpieczne wakacje '2015”	8
4.2	Ogólnopolska kampania „Rowerem bezpiecznie do celu”	9
4.3	X Przystanek "PaT", organizowany w ramach policyjnego programu profilaktycznego „Profilaktyka a Ty”	10
4.4	Konkurs dla jednostek samorządu terytorialnego pn. „Kibicuję bezpiecznie”	11
4.5	Turnieje bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD) dla dzieci i młodzieży - współpraca w ramach organizacji i przeprowadzenia Turniejów:	11
V	Działania w ramach programu „Razem bezpiecznie” wpisane (włączone) do Programu, realizowane z wykorzystaniem jego logo	13
5.1	III Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej Dzieci z Domów Dziecka	13
5.2	Realizacja kampanii MSW (MSWiA) i KGP pn.: „Dopalacze kradną życie”	13
5.3	Współpraca w ramach wykonania filmu pt. „Wtargnięcie napastnika do szkoły” (...)	14
VI	Działalność wydawnicza – poradniki z zakresu bezpieczeństwa	14
VII	Promocja projektów profilaktycznych na forum międzynarodowym EUCPN (Europejska Sieć Zapobiegania Przestępczości)	15
VIII	Finansowanie programu „Razem bezpiecznie”	16
8.1	Podział rezerwy celowej budżetu państwa – cz. 83	16
8.2	Podział środków zabezpieczonych w budżecie MSW – cz. 42	20
IX	Ewaluacja programu „Razem bezpiecznie”	21
X	Projekt „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpiecznie im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”	21
XI	Podsumowanie, wnioski	23

Opracowanie:

Departament
Komunikacji Społecznej MSWiA

I. Opis Programu

Rządowy program ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpiecznie” od 2007 roku realizowany był zgodnie z założeniami określonymi w uchwale Nr 218/2006 Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2006 roku oraz uchwałami zmieniającymi Nr 219/2009 z dnia 7 grudnia 2009 roku, Nr 109/2012 z dnia 29 czerwca 2012 roku.

Założeniem Programu było ograniczenie skali zjawisk i zachowań, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia. Celami priorytetowymi Programu były:

- wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców,
- zapobieganie przestępczości i społecznym zachowaniom,
- poprawa wizerunku Policji i wzrost zaufania społecznego do tej służby,
- aktywizacja lokalnych partnerstw różnych podmiotów działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Wskazane w Programie cele i zadania, szczególnie w odniesieniu do głównego zadania, jakim była aktywizacja i wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego, realizowane były przede wszystkim poprzez dofinansowywanie projektów realizowanych na poziomie lokalnym w następujących obszarach:

1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania.
2. Przemoc w rodzinie.
3. Bezpieczeństwo w szkole.
4. Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej.
5. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
6. Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej.
7. Ochrona dziedzictwa narodowego.

W budżecie państwa na każdy rok funkcjonowania Programu (2007-2015), w ramach rezerwy celowej na realizację programu „Razem bezpiecznie” zabezpieczono kwotę 3.000.000 zł na aktywizację społeczności lokalnych. Kwota ta przekazywana była do budżetów wojewodów na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

W ramach rezerwy celowej, oprócz projektów rekomendowanych przez wojewodów, dofinansowano także projekty realizowane na poziomie lokalnym z rekomendacji Zespołu wspierającego koordynację Programu.

W ramach programu „Razem bezpiecznie” podejmowane były przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych/Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, a także nadzorowane służby działania profilaktyczno–prewencyjne o charakterze centralnym, realizowane były zgłoszone do MSW/MSWiA przez inne podmioty, zadania wpisane (włączone) do Programu i z jego logo.

Ich celem, obok promocji Programu było inicjowanie partnerstw na rzecz działań w obszarze ograniczania przestępczości i społecznych zachowań oraz zwrócenie uwagi na ważne problemy społeczne w obszarze bezpieczeństwa.

W prace przy realizacji Programu zaangażowany był **Zespół wspierający koordynację programu „Razem bezpiecznie”**. Zespół był organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw wewnętrznych. W skład Zespołu weszli przedstawiciele ministerstw: Administracji i Cyfryzacji (MC), Edukacji Narodowej, Gospodarki (MR), Infrastruktury i Rozwoju (MliB), Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Obrony Narodowej (Żandarmeria Wojskowa), Pracy i Polityki Społecznej (PRPiPS), Sportu i Turystyki, Sprawiedliwości,

Środowiska i Ministerstwa Zdrowia oraz formacji (służb) nadzorowanych przez MSW (Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna).

Na poziomie województwa zadania wynikające z Programu koordynował wojewoda przy pomocy Zespołu (funkcjonującego w urzędach wojewódzkich na zasadach, adekwatnie do Zespołu wspierającego koordynację Programu w MSW/MSWiA), w skład którego weszli przedstawiciele m.in. administracji samorządowej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej czy Straży Granicznej. Zespół ten inicjował i koordynował działania Programu na swoim terenie, zbierał informacje o jego realizacji, a następnie przedkładał Ministrowi Spraw Wewnętrznych (MSWiA) sprawozdania.

Powiaty i gminy mogły włączać się w realizację Programu na zasadzie dobrowolności.

Sprawozdanie z realizacji programu „Razem bezpiecznie” w 2015 roku zawiera opis:

- 1) działań podjętych w roku sprawozdawczym przez MSW (MSWiA), w tym centralnych akcji profilaktyczno- prewencyjnych,
- 2) działań związanych z promocją Programu,
- 3) finansowania Programu, w tym podziału rezerwy celowej zabezpieczonej na realizację Programu „Razem bezpiecznie” w 2015 roku (część 83 i 42),
- 4) działań realizowanych w ramach Programu przez inne instytucje niż MSW (MSWiA) – wpisane (włączone) do Programu, realizowane z wykorzystaniem jego logo.

Natomiast w załącznikach do Sprawozdania znajduje się:

- 1) opis przykładowych działań, wpisujących się w obszary programu „Razem bezpiecznie”, podejmowanych przez służby nadzorowane przez MSW (MSWiA) - Komenda Główna Policji, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna i Żandarmerię Wojskową (MON), współpracującą z tymi służbami – załącznik **nr 1** („Przykłady realizacji działań służb nadzorowanych przez MSWiA oraz Żandarmerię Wojskową (MON) w obszarze zapobiegania przestępczości i przeciwdziałania patologiom społecznym”);
- 2) opis projektów realizowanych na poziomie lokalnym - dofinansowanych w 2015 roku z rezerwy celowej zabezpieczonej na realizację Programu (materiał opracowany na podstawie danych urzędów wojewódzkich) – załącznik **nr 2** („Projekty dofinansowane w ramach programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie” w 2015 roku”).

Do Sprawozdania załączono także opracowany w 2015 roku Raport z „*Badania efektywności programów lokalnych w ramach programu „Razem bezpiecznie”, dofinansowanych i realizowanych we wszystkich obszarach wsparcia Programu*” – załącznik **nr 3**.

Ministerstwa zaangażowane w realizację Programu, w ramach przekazywanych sprawozdań przekazały także informacje o działaniach wynikających z innych programów, np.:

- Rządowego programu na lata 2014 - 2016 „Bezpieczna i Przyjazna Szkoła” (**MEN**),
- „Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016” (**MZ**),
- „Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020” (**MRPiPS**),
- Programu „Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży” (**MSiT**),
- „Narodowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2013-2020” (**MiIR**),

- „Strategii Ministerstwa Obrony Narodowej w sprawie umacniania dyscypliny, przeciwdziałania uzależnieniom oraz zapobiegania patologiom społecznym w SZ RP na lata 2010 – 2015” (MON),
- „Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w środowisku służb mundurowych” (ŻW - MON),
- „Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - „Dziedzictwo kulturowe”, priorytet „Ochrona zabytków” (MKiDN),

które tematycznie wpisują się w obszary działań programu „Razem bezpiecznie”. Jednakże w celu uniknięcia powielenia treści przedstawianych Radzie Ministrów w odrębnych sprawozdaniach resortowych, w niniejszym opracowaniu informacji tych nie uwzględniono.

Jak wynika z najnowszego Badania CBOS „**Opinie o bezpieczeństwie i zagrożeniu przestępczością**”*, 80 % Polaków uważa Polskę za kraj, w którym żyje się bezpiecznie. W stosunku do ubiegłego roku odsetek badanych, dla których Polska jest krajem bezpiecznym wzrósł aż o 14 punktów procentowych. Jednocześnie zdecydowanie zmniejszył się odsetek osób niezadowolonych ze stanu bezpieczeństwa. Wzrosła także ocena poziomu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Aż 95% Polaków uważa swoją okolicę za bezpieczną – to więcej o 7 % w porównaniu z poprzednim badaniem.

W przeciągu ostatnich piętnastu lat opinie Polaków o bezpieczeństwie znacznie się zmieniły. Dla porównania w 1993 r. zaledwie 26 % z nas uważało, że nasz kraj jest bezpieczny.

Kolejną pozytywną zmianą jest spadek poczucia zagrożenia przestępczością. Większość ankietowych (62 %) nie obawia się, że może paść ofiarą przestępstwa, to wzrost o 13 punktów procentowych w stosunku do kwietnia 2015 r.

Należy przyjąć, iż zaprezentowane wyniki są m.in. wynikiem działań prewencyjno-profilaktycznych wynikających z programów resortowych, w tym programu „Razem bezpiecznie” Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

**Badanie CBOS „Opinie o bezpieczeństwie i zagrożeniu przestępczością” przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 12-19 marca 2016 r. na liczącej 1007 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.*

II. Koordynacja Programu

2.1 Posiedzenia Zespołu wspierającego koordynację Programu

Zespół wspierający koordynację programu „Razem bezpiecznie” monitorował jego realizację na poziomie centralnym, podejmował decyzje dotyczące przeznaczenia środków finansowych na realizację Programu - podział rezerwy celowej zabezpieczonej na realizację Programu w budżecie państwa i przedkładał rekomendacje Ministrowi Spraw Wewnętrznych (i Administracji).

W celu podziału rezerwy celowej w wysokości 3.000.000 zł, corocznie Minister Spraw Wewnętrznych (i Administracji) zwracał się do Wojewodów o przedstawienie maksimum 7 projektów, których realizacja przez podmioty pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego efektywnie wesprze działania administracji rządowej w ramach programu „Razem bezpiecznie”. Założeniem było, iż propozycje projektów powinny być wynikiem wnikliwej analizy, powstałej zarówno w oparciu o dane statystyczne nt. skali zagrożeń w województwie, jak i o wnioski z koordynowanych oraz współrealizowanych

programów profilaktycznych oraz innych przedsięwzięć i inicjatyw z zakresu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań.

Zespół wspierający koordynację programu „Razem bezpiecznie”, działający przy Ministrze Spraw Wewnętrznych, dokonał analizy i oceny przedłożonych przez Wojewodów projektów (w ramach Zespołu powoływane były grupy ekspertów, adekwatnie do obszaru działania Programu¹).

Podczas posiedzenia Zespołu :

- omówiono listę rankingową projektów do dofinansowania w 2015 r. oraz wyniki prac grup eksperckich,
- omówiono propozycje podziału rezerwy celowej 3.000.000 zł zabezpieczonej na realizację programu „Razem bezpiecznie” w 2015 r.,
- przeprowadzono głosowanie nad podziałem rezerwy celowej i przyjęciem listy rankingowej projektów do dofinansowania w 2015 r.,
- omówiono harmonogram działań w ramach programu „Razem bezpiecznie” w roku 2015.

Zespół koordynujący program „Razem bezpiecznie” w 2015 roku rekomendował przyznanie dotacji dla 33 projektów na kwotę 2.558.168 zł.

Pozostałe 440.000 zł Zespół postanowił przeznaczyć na dofinansowanie projektów wybranych i rekomendowanych w ramach Zespołu:

- 320.000 zł – organizacja i przeprowadzenie X Przystanku „PaT” – woj. mazowieckie oraz sześć Przystanków Regionalnych,
- 120.000 zł - konkurs pn. „Kibicuję bezpiecznie”.

2.2 Konferencja podsumowująca działania w ramach Programu w latach 2007 - 2015

W Ministerstwie Spraw Wewnętrznych 15 października 2015 roku odbyła się konferencja podsumowująca rządowy program ograniczania przestępczości i społecznych zachowań "Razem bezpiecznie", realizowany w latach 2007 – 2015. Wśród ponad 200 gości obecny był m.in. Rzecznik Praw Dziecka, przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej, kierownictwa Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, samorządu, organizacji pozarządowych, społeczność programu Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty”, koordynatorzy wojewódzcy oraz przedstawiciele innych resortów zaangażowanych w program „Razem bezpiecznie”.

Konferencję, zaplanowaną w formie otwartej debaty, otworzył spektakl edukacyjno – profilaktyczny „Sekret” w wykonaniu tarnowskiej grupy PaT. Następnie w dyskusji wzięli udział eksperci z fundacji „Dzieci Niczyje”, Gdańskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień, Komendy Głównej Policji, KWP w Gorzowie Wielkopolskim, Krajowego Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz liderzy programu PaT.

Deбата składała się z dwóch części panelowych, podczas których podjęta została dyskusja na temat roli samorządów, Policji, szkoły i organizacji pozarządowych w przeciwdziałaniu zjawiskom patologii społecznej, ochrony dzieci i młodzieży, cyberprzemocy oraz bezpieczeństwa w miejscach publicznych. Do dyskusji na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym wprowadzała w drugiej części debaty etiuda edukacyjno-profilaktyczna „Poczekalnia” w wykonaniu PaTowiczów z Warszawy i Tarnowa. Modę

¹ „Procedura mechanizmu dofinansowania”, umieszczona na stronie internetowej Programu zawiera opis etapów postępowania z wnioskami – propozycjami lokalnymi do dofinansowania z rezerwy celowej budżetu państwa zabezpieczonej na realizację programu „Razem bezpiecznie”

na odbłaski zaprezentowała dziecięca grupa taneczna zaproszona przez Krajowe Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

Na zakończenie konferencji Minister Spraw Wewnętrznych wręczyła podziękowania członkom Zespołu wspierającego koordynację programu „Razem bezpiecznie” oraz koordynatorom wojewódzkim (policyjnym i z urzędów wojewódzkich). Medalem „*Za zasługi dla Policji*” została odznaczona Pani Danuta Łazur – ekspert PaT z Inowrocławia, nauczycielka języka polskiego w II LO im. M. Konopnickiej, wychowawca i przyjaciel młodzieży, natomiast do grona AMBASADORÓW PaT dołączyła Pani Elżbieta Rusiniak, Naczelnik Wydziału Profilaktyki Departamentu Porządku Publicznego MSW (najwyższe uznanie przyznawane przez społeczność PaT).

III. Promocja Programu

3.1 Strona internetowa programu „Razem bezpiecznie” / Bank Dobrych Praktyk

- <http://razembezpieczniej.mswia.gov.pl/>

Głównym założeniem i celem funkcjonowania strony internetowej Programu było stworzenie ogólnopolskiej bazy sprawdzonych pomysłów w zakresie poprawy bezpieczeństwa, które mogą pomóc w rozwiązywaniu konkretnych problemów danej społeczności lokalnej. Witryna, oprócz bieżących informacji związanych z realizacją Programu, zarówno o charakterze centralnym, jak i lokalnym zawierała materiały opracowane na potrzeby jego wdrożenia i realizacji – były to przede wszystkim dokumenty przygotowane dla potencjalnych beneficjentów, wnioskodawców i innych zainteresowanych podmiotów i instytucji. Do głównych działów umieszczonych na stronie należały: *procedury mechanizmu dofinansowania, sprawozdania roczne – raporty z ewaluacji, miasteczka ruchu drogowego, multimedia, kalendarium, opis i treść Programu, informacje dla partnerów chcących przyłączyć się do Programu, poradniki z zakresu bezpieczeństwa, mapa programu „Razem bezpiecznie” – Bank Dobrych Praktyk.*

Bank Dobrych Praktyk (BDP) łączył doświadczenia administracji rządowej, samorządowej oraz organizacji społecznych. Jest to bowiem podstawowy warunek skuteczności programu „Razem bezpiecznie”, którego istotą jest wymiana dobrych praktyk oraz sprawdzonych inicjatyw. W BDP zamieszczone zostały opisy projektów dofinansowanych i zrealizowanych w ramach Programu z rezerwy celowej budżetu państwa oraz inicjatywy zewnętrzne, które zostały pozytywnie zweryfikowane.

3.2 Spot podsumowująco-informacyjny dotyczący programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”

- nagranie i montaż filmu informacyjnego podsumowującego realizację działań programu „Razem bezpiecznie” w 2015 roku oraz filmu informacyjnego podsumowującego realizację działań programu „Razem bezpiecznie” w latach 2010-2015.

W 2010 r. przygotowano i wydano główny materiał filmowy służący do promocji działań i bieżących realizacji. Spot ten wykorzystywany był przede wszystkim jako promocja Programu, zachęta do udziału w nim, emitowany podczas konferencji, seminariów na poziomie centralnym, a także lokalnym. Materiał w wersji polskiej i angielskiej zamieszczony został na stronie internetowej Programu oraz serwisie *youtube*:

- <https://www.youtube.com/watch?v=EwL9ILUjKKw> – 2010 r.

Całość przedsięwzięć dotyczących zakresu, który obejmował program „Razem bezpieczniej” za rok 2015 oraz lata 2007-2015, przedstawiał film podsumowujący ten okres, zaprezentowany podczas konferencji podsumowującej realizację Programu, 15 października 2015 roku:

- <https://www.youtube.com/watch?v=3rq8PDlaOws> – rok 2015.
- <https://www.youtube.com/watch?v=hd2ld51GV50> – okres 2007-2015.

IV. Akcje centralne

4.1 Działania pn. „Bezpieczne wakacje ‘2015”

„Bezpieczne wakacje” były realizacją wspólnych inicjatyw administracji zespolonej oraz zainteresowanych jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i instytucji organizujących wypoczynek dzieciom i młodzieży.

Na podstawie zalecenia kierunkowego Podsekretarza Stanu w MSW skierowanego w maju 2015 roku do Wojewodów w sprawie organizacji działań administracji rządowej na rzecz poprawy bezpieczeństwa podczas letniego wypoczynku oraz w związku z przepisami ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz.U. Nr 31, poz. 206, z późn.zm.), w szczególności art. 22 pkt 2, wojewodowie, jako koordynatorzy podjęli działania zmierzające do realizacji zadań przez formacje i właściwe służby, odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa.

Założeniem towarzyszącym planowaniu działań pn. „Bezpieczne Wakacje” było ich zintegrowanie z rządowym programem ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpieczniej”, zakładającym szczególną aktywność rządowej administracji publicznej m.in. w takich obszarach, jak bezpieczeństwo: **w miejscu zamieszkania i miejscach publicznych oraz w ruchu drogowym**.

Podejmowane działania profilaktyczno – prewencyjne na szczeblu wojewódzkim, w ramach akcji „Bezpieczne Wakacje” w 2015 roku, polegały głównie na:

- kontroli stanu technicznego autobusów, autokarów oraz pojazdów przewożących dzieci i młodzież,
- kontroli trzeźwości, stanu psychofizycznego, uprawnień, kwalifikacji itp. zawodowych kierowców wykonujących przewozy wakacyjne,
- zapewnieniu bezpieczeństwa na głównych ciągach komunikacyjnych i drogach dojazdowych do miejsc wypoczynku i miejsc atrakcyjnych turystycznie,
- zapewnieniu bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej i samochodowej, na dworcach, stacjach kolejowych, autobusowych oraz na szlakach komunikacyjnych, w szczególności pod kątem przeciwdziałania zjawisku narkomanii i alkoholizmu zwłaszcza małoletnich, pedofilii, a także przestępstw tj.: rozbój i kradzież,
- monitoringu odpowiedniego oznakowania akwenów oraz kontroli kąpielisk, placów i miejsc do zabawy znajdujących się w ich pobliżu, a także monitoringu tzw. „dzikich kąpielisk”,
- kontroli zabezpieczeń przeciwpożarowych w bazach wypoczynkowych, w szczególności w miejscach pobytu dzieci i młodzieży,
- kontroli miejsc wypoczynku pod względem stanu technicznego i sanitarnego,
- wzmożonej kontroli rejonów przygranicznych i przejść granicznych w zakresie przestrzegania prawa oraz pod kątem zakazu sprzedaży małoletnim alkoholu i wyrobów tytoniowych,
- kontroli miejsc gromadzenia się nieletnich pod kątem zagrożenia narkomanią, alkoholizmem lub innymi patologiami,
- wzmożonych patrolach i interwencjach służb mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniom związanym

- z przestępczością pospolitą (zakłócenie porządku publicznego, wybryki grup młodzieżowych, wandalizm, agresja słowna),
- przeprowadzeniu kontroli placówek, miejsc wypoczynku dzieci i młodzieży, placów zabaw, boisk, miejsc masowej rozrywki, obiektów użyteczności publicznej itp.,
 - kontrolowaniu miejsc sprzedaży alkoholu pod kątem ujawniania i eliminowania zjawiska sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom niepełnoletnim,
 - kontrolowaniu miejsc zagrożonych zjawiskiem prostytucji lub seksualnego wykorzystywania osób małoletnich (parki, dworce PKS i PKP, tereny przydrożne),
 - organizacji sezonowych posterunków Policji,
 - organizowaniu pogadanek, spotkań, konkursów, prelekcji na temat bezpieczeństwa zarówno przed wakacjami i w trakcie wakacji,
 - prowadzeniu akcji informacyjno – promocyjnych w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wakacji w lokalnych mediach.

Bieżące informacje na temat działań i inicjatyw lokalnych podejmowanych podczas wakacji² przez komendy wojewódzkie/Stołeczną Policji oraz urzędy wojewódzkie zamieszczone zostały na stronie internetowej programu „Razem bezpiecznie”.

4.2 Ogólnopolska kampania „Rowerem bezpiecznie do celu”

- zadanie realizowane przez MSW (MSWiA) i KGP w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań pn. „Razem bezpiecznie”.

Wiodącym założeniem kampanii „Rowerem bezpiecznie do celu” było promowanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym rowerzystów, a w szczególności dzieci i młodzieży. Kampania przeprowadzana była corocznie przez 8 lat na terenie całego kraju od czerwca do końca sierpnia. Oddziaływanie edukacyjne kampanii przyczynić się miały do podniesienia świadomości rowerzystów na temat zagrożeń, z którymi spotykają się na drogach oraz wyrobienia nawyku poszanowania przepisów prawa o ruchu drogowym.

Realizując w 2015 roku założenia ogólnopolskiej kampanii pn. „Rowerem bezpiecznie do celu” policjanci w całym kraju przeprowadzili działania zarówno edukacyjno-profilaktyczne, jak również prewencyjno-kontrolne. Inauguracja akcji odbyła się w dniu 31 czerwca 2015 roku na terenie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Dużym zainteresowaniem cieszyło się miasteczko ruchu drogowego, motocykle policyjne oraz radiowozy. Policjanci i pracownicy Wydziału Profilaktyki Biura Prewencji i Ruchu Drogowego, Gabinetu Komendanta Głównego, Komendy Stołecznej Policji przygotowali dla dzieci i rodziców mnóstwo atrakcji, aby przez zabawę rozbudzić w uczestnikach bezpieczne zachowania w różnych aspektach codziennego życia. Promocyjne stoiska policyjne oraz miasteczko ruchu drogowego udostępnione w ramach kampanii „Razem bezpiecznie do celu” odwiedziło kilka tysięcy dzieci wspólnie ze swoimi rodzicami. Najmłodsi mogli wziąć udział w wielu konkursach, zabawach integracyjnych, rozwiązywać rebusy i zagadki z zakresu bezpieczeństwa, jeździć rowerem po specjalnie przygotowanym torze rowerowym z przeszkodami.

² w lipcu i sierpniu 2015 r. Wydział Profilaktyki DPP zebrał i umieścił na stronie internetowej programu „Razem bezpiecznie” informacje nt. podjętych inicjatyw lokalnych, których *linki – odnośniki* zostały zebrane w postaci miesięcznych zestawień (*lipiec/sierpień*)

4.3 X Przystanek "PaT", organizowany w ramach policyjnego programu profilaktycznego „Profilaktyka a Ty”

Ideą ogólnopolskiego programu edukacyjno-profilaktycznego Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty”, jest budowanie ogólnopolskiej społeczności młodych, promujących modę na życie wolne od uzależnień. Społeczność *PaT* budowana jest na relacjach łączenia środowisk, wzajemnego wsparcia, wymiany doświadczeń i twórczych prezentacji.

Cele programu:

- Komunikowanie oraz inicjowanie przez zespoły specjalistów (w tym policyjnych) wspólnoty działań, skierowanych przeciwko zjawiskom patologii społecznej, opartych na innowacyjnych metodach, z zaangażowaniem młodzieżowego wolontariatu i aktywną współpracą z samorządami.
- Zmniejszanie zjawiska uzależnień wśród młodzieży szkolnej przez kształtowanie aktywnych społecznie i umacnianie asertywnych postaw.
- Inspirowanie rodziców do pogłębiania wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień oraz nakłanianie ich do częstej rozmowy na ten temat z własnymi dziećmi.
- Tworzenie ogólnopolskiej społeczności promującej wśród młodzieży modę na życie bez uzależnień.

W ramach działań programu „Profilaktyka a Ty” od 2006 roku prowadzona była ogólnopolska akcja edukacyjno-profilaktyczna „Przystanek PaT” współfinansowana z programu „Razem bezpiecznie”.

23 i 24 czerwca 2015 roku w Warszawie na Stadionie Narodowym odbył się X jubileuszowy Przystanek „PaT”, w którym uczestniczyło około 11 tysięcy młodych ludzi zaangażowanych w realizację programu „PaT”, uczniów klas o policyjnym profilu nauczania oraz studentów uczelni, które z Impresariatem PaT podpisały Deklarację Akademicką.

Celem Akcji X Przystanek „PaT” było spotkanie młodzieżowych grup „PaT” z całego kraju, które podczas roku szkolnego realizują lokalne projekty dotyczące bezpieczeństwa. Było to także spotkanie społecznościowe, wzmacniające postawy asertywne wobec zjawisk patologii społecznej. Centralny Przystanek „PaT” stanowił wyjątkową okoliczność w kraju o charakterze edukacyjno-profilaktycznym, podczas której przedstawiciele kierownictwa MSW (MSWiA), MEN i KGP mogli spotkać się z tak liczną grupą młodzieży, działającej na rzecz bezpieczeństwa. Było to zarówno podsumowanie realizowanych działań w 2014 roku, jak i 10 lat funkcjonowania programu „PaT”.

Podczas ubiegłorocznego Przystanku (23 czerwca) została również zorganizowana wystawa „Razem na rzecz bezpieczeństwa”, podczas której przygotowane zostało przez Wydział Profilaktyki Departamentu Porządku Publicznego MSW (MSWiA) stoisko EUCPN (*Europejskiej Sieci Zapobiegania Przestępczości*).

W ramach prac EUCPN, co roku przygotowujemy program działań i harmonogram wydarzeń planowanych w krajach członkowskich na rok następny, które z uwagi na ich zasięg, tematykę i charakter profilaktyczny, rekomendowane są innym krajom do zapoznania i uczestnictwa. W 2014 roku do propozycji Programu Pracy na rok 2015 Polska zgłosiła dwa projekty: *X Ogólnopolski Przystanek „PaT”* oraz *„Poprawa zdolności Polski do walki z handlem z ludźmi”*. Projekty zostały uznane za najważniejsze działania profilaktyczne w Polsce i wpisane do Programu Pracy EUCPN na 2015 rok. Jednocześnie Przedstawiciel Krajowy w EUCPN podczas roboczych kontaktów oraz podczas spotkania przedstawicieli w Rydze w 2015 roku, zapoznał członków z działaniami oraz ideą programu „PaT”

oraz zaprosił na tegoroczny (2016 r.) Przystanek. Ubiegłoroczne przedsięwzięcie otrzymało patronat EUCPN oraz zgodę na posługiwanie się logo EUCPN, jako działania profilaktyczne godne zainteresowania i rozpropagowania w Europie.

Informacje szczegółowe dotyczące całorocznych działań w ramach programu „Profilaktyka a Ty” zostały opisane w załączniku nr 1 – dane Komendy Głównej Policji.

4.4 Konkurs dla jednostek samorządu terytorialnego pn. „Kibicuję bezpiecznie”

W 2015 roku MSW przeprowadziło konkurs dla jednostek samorządu terytorialnego pn. „*Kibicuję bezpiecznie*”. Regulamin konkursu przewidywał w ramach zgłoszonych projektów realizację następujących zadań:

- popularyzowanie wśród dzieci i młodzieży zasady „fair play” oraz zasad kulturalnego i bezpiecznego kibicowania zawodnikom biorącym udział w rywalizacji,
- propagowanie wiedzy w zakresie konsekwencji prawnych wiążących się z niewłaściwym zachowaniem podczas imprez sportowych,
- kształtowanie wśród dzieci i młodzieży nawyków prawidłowego zachowania się w trakcie kibicowania.

26 czerwca 2015 r. w siedzibie MSW odbyło się posiedzenie Komisji Konkursowej, której zadaniem było wybranie i nagrodzenie najlepszych projektów zgłoszonych do konkursu „Kibicuję bezpiecznie”.

Do MSW wpłynęło 25 projektów. Członkowie Komisji Konkursowej, po zapoznaniu się z projektami, dokonali następującego wyboru zwycięzców konkursu pn. „Kibicuję bezpiecznie”:

- I miejsce – Miasto Lublin - „*Lublin kibicuje bezpiecznie!*”;
- II miejsce – Miasto Poznań - „*Gimnazjaliści kibicują bezpiecznie*”;
- III miejsce – Miasto Legnica - „*Legnicki kibic dopinguje – stadionów nie demoluje*”.

Nagrodzone urzędy miast otrzymali odpowiednio za zajęcie I miejsca – **60.000 zł**, II miejsca – **40.000 zł**, III miejsca – **20.000 zł**.

4.5 Turnieje bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD) dla dzieci i młodzieży - współpraca w ramach organizacji i przeprowadzenia Turniejów:

Turnieje bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD) dla dzieci i młodzieży - współpraca w ramach organizacji i przeprowadzenia turniejów:

- *Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów;*
- *Ogólnopolskiego Turnieju Motoryzacyjnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych;*
- *Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów Szkół Specjalnych i Specjalnych Ośrodków Szkolno – Wychowawczych*

której podstawą jest podpisane w dniu 1 czerwca 2011 roku **Porozumienie** w sprawie współpracy w ramach przeprowadzania turniejów przez Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Administracji, Infrastruktury, Komendanta Głównego Policji oraz Prezesa Polskiego Związku Motorowego (od 2011 roku w ramach programu „Razem bezpiecznie” fundowane były nagrody główne dla zwycięzców turniejów).

Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym w 2015 roku odbył się po raz **38-y**, Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny – **19-ty**, natomiast Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla Uczniów Szkół Specjalnych i Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych – po raz **8-y**.

W roku 2015 Finał XXXVIII Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla Uczniów Szkół Podstawowych i Gimnazjalnych odbył się w dniach 8-12 czerwca 2015 r. we Włoszczowej, województwo świętokrzyskie. Do Turnieju przystąpiło 122 933 uczniów ze 6273 szkół podstawowych oraz 61 009 uczniów z 3689 szkół gimnazjalnych. Zwycięzcy Finału – uczniowie Szkoły Podstawowej we Włoszczowej brali udział w **XXX Europejskim Turnieju Edukacji Drogowej**, który pod egidą Międzynarodowej Federacji Samochodowej FIA odbył się w dniach 3-6 września 2015 r. w Wiedniu.

XIX Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny odbył się w dniach 12-13 czerwca 2015 r. w Żarnowcu, województwo śląskie. Do Turnieju przystąpiło 18 163 uczniów z 1342 szkół ponadgimnazjalnych.

VIII Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla Uczniów Szkół Specjalnych i Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych odbył się w dniach 17-19 czerwca 2015 r. w Mikuszowicach, województwo małopolskie. Do Turnieju przystąpiło 682 uczniów z 89 szkół specjalnych i ośrodków szkolno-wychowawczych.

W 2015 r. łącznie w Turniejach uczestniczyło 202 847 dzieci i młodzieży w skali całego kraju.

Turnieje mają charakter edukacyjny i przyczyniają się do podniesienia poziomu wiedzy i kwalifikacji młodych uczestników ruchu drogowego. Ich podstawowym założeniem organizacyjnym jest wieloetapowość - obejmują szerokie rzesze dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych. Dzięki swojemu zasięgowi i opracowanej przez specjalistów Komendy Głównej Policji formie, stanowią one rodzaj programu edukacyjnego, przygotowującego dzieci i młodzież do bezpiecznego, odpowiedzialnego uczestnictwa w ruchu drogowym. Pierwszym etapem turniejów są eliminacje na szczeblu gminy, następnym eliminacje powiatowe i wojewódzkie, każda edycja kończy się finałem ogólnopolskim, do których docierają uczestnicy wyłonieni w eliminacjach niższego szczebla. Dzięki turniejom najmłodszy uczestnicy ruchu drogowego chętniej zapoznają się z problematyką związaną z przepisami prawa *o ruchu drogowym*, a także udzielaniem pierwszej pomocy i innymi zagadnieniami dotyczącymi bezpiecznego i kulturalnego poruszania się po drogach.

Turniej Motoryzacyjny, skierowany do młodzieży szkół średnich, ukierunkowany jest na podwyższanie umiejętności technicznych kierowania pojazdem, zwiększenie świadomości o istniejących zagrożeniach wśród uczestników ruchu drogowego, a także kształtowanie właściwego zachowania na drogach publicznych.

Organizatorami i partnerami turniejów są: Polski Związek Motorowy, Komenda Główna Policji, kuratoria oświaty, wojewódzkie rady BRD, Stowarzyszenie Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego.

W latach 2011 – 2015 MSWiA/MSW było partnerem turniejów w ramach programu „Razem bezpieczniej”.

V. Działania w ramach programu „Razem bezpiecznie” wpisane (włączone) do Programu, realizowane z wykorzystaniem jego logo

5.1 III Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej Dzieci z Domów Dziecka

Głównym celem przeprowadzenia Mistrzostw jest:

- uaktywnienie dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych do uczestnictwa w imprezach sportowych, stanowiących kontynuację celów i zadań wychowania fizycznego i zdrowotnego,
- promowanie wśród osób najmłodszych z rodzin zagrożonych patologią społeczną sportu oraz jego zalet,
- kształtowanie, poszerzanie zdolności komunikacji społecznej oraz rozwijanie umiejętności współdziałania z rówieśnikami, co w znacznym stopniu wpływa na rozwój i możliwości sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie młodzieży.

Pomysłodawcą i organizatorem Mistrzostw Świata jest Stowarzyszenie „Nadzieja na Mundial”. Do współorganizatorów należą m. in. Urząd m. st. Warszawy, Stowarzyszenie Vita Activa i Stowarzyszenie Akademia Wilanowska, Polskie Stowarzyszenie Byłych Piłkarzy.

W 2015 roku (13-14 lipca) w Mistrzostwach Świata wzięło udział 29 drużyn z domów dziecka całego świata. Poza drużyną z Polski wyłonioną podczas organizowanych przez Stowarzyszenie eliminacji, zagraли młodzi zawodnicy z: Kolumbii, Meksyku, Pakistanu, Jordanii, Tajlandii, Tunezji, RPA, Węgier, Litwy, Słowenii, Słowacji, Białorusi, Chorwacji, Irlandii, Rosji, Turcji, Macedonii, Ukrainy, Hiszpanii, Portugalii, Austrii, Niemiec, Holandii, Bośni i Hercegowiny, Estonii, Serbii, Francji. Do współorganizatorów w tym roku należeli m. in. Urząd m. st. Warszawy, Stowarzyszenie Vita Activa i Stowarzyszenie Akademia Wilanowska, Polskie Stowarzyszenie Byłych Piłkarzy.

MSWiA/MSW w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie” od 2011 roku współpracuje ze Stowarzyszeniem podczas organizacji Mistrzostw Polski i Europy fundując nagrody dla najlepszych zawodników i zwycięskich drużyn.

Podczas Trzecich Mistrzostw Świata w wielkim finale drużyna z Holandii pokonała reprezentację Polski 3:0, zdobywając jednocześnie miano najlepszej drużyny tych mistrzostw. Trzecie miejsce przypadło Rosji, która w meczu o brąz wygrała, po rzutach karnych z Ukrainą 3:1. Natomiast Puchar Fair Play ufundowany przez MSW w 2015 r. trafił w ręce drużyny z Jordanii. Turniej zakończony został specjalnym meczem Polska - Reszta Świata, w którym udział wzięli byli znakomici piłkarze polskich, jak i europejskich klubów.

Do 2015 roku łącznie, w czterech edycjach Mistrzostw Świata i Europy dzieci z domów dziecka udział wzięło 920 młodych zawodników. Zorganizowano 6 edycji Mistrzostw Polski (2010-2015), jedną edycję Mistrzostw Europy (2012) i 3 edycje Mistrzostw Świata (2013-2015). Tylko w krajowych rozgrywkach wzięło udział 1780 dzieci. W turniejach międzynarodowych uczestniczyło aż 96 drużyn z 39 krajów.

5.2 Realizacja kampanii MSW (MSWiA) i KGP pn.: „Dopalacze kradną życie”

Z uwagi konieczność kompleksowego podejścia do problemu oraz integracji wszystkich środowisk na rzecz przeciwdziałania narkomanii oraz handlu dopalaczami, w lipcu 2015 r. Ministerstwie Spraw Wewnętrznych został stworzony Pakt Społeczny Przeciwko Dopalcaczom, do podpisania którego zostały zaproszone instytucje, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe działające w obszarze przeciwdziałania narkomanii. Podmioty biorące udział w tym przedsięwzięciu w dniu 29 lipca 2015 roku zobowiązały się do podjęcia

zintensyfikowanych działań, mających na celu przeciwdziałanie narkomanii i handlu substancjami psychoaktywnymi w Polsce.

W ramach kampanii „Dopalacze kradną życie” ze środków „Razem bezpiecznie” zrealizowany został przez społeczność PaT spot emitowany w TVP i kinach pod nazwą „Taki z Ciebie Mocarz” oraz ogłoszona w mediach społecznościowych ogólnopolska akcja viralowa „PaT Life’s Challenge”.

5.3 Współpraca w ramach wykonania filmu pt. „Wtargnięcie napastnika do szkoły” wraz z instruktażem, wyprodukowanego przez Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu m.st. Warszawy.

- 10 000 sztuk kopii płyt DVD z filmem „Wtargnięcie napastnika do szkoły” wraz z komentarzem filmowym.

Film prezentuje zasady postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika na teren placówki oświatowej, w tym zasady alarmowania o zdarzeniu, zasady ogólne funkcjonowania instytucji w sytuacji kryzysowej. Treść filmu posiada rekomendację Akademii Obrony Narodowej oraz konsultowany był z Warszawskim Centrum innowacji Edukacyjno – Społecznych i Szkoleń. Materiał został zaprezentowany podczas posiedzenia *Zespołu Zadaniowego Międzyresortowego Zespołu ds. Zagrożeń Terrorystycznych – Stałej Grupy Eksperckiej*, której członkowie jednogłośnie rekomendowali przedmiotowy materiał, jako wartościowy do rozdyskrebowania wśród dyrektorów placówek oświatowych na terenie kraju. Propagowanie zasad postępowania w sytuacji związanej z ww. zagrożeniem zostało przyjęte, jako istotne działanie w obszarze profilaktyki antyterrorystycznej oraz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Rozpowszechnienie filmu i prezentacja właściwych procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia wśród kadry kierowniczej i dydaktycznej w szkołach zaplanowano w roku 2015. Był to wspólny element działań w ramach programu „**Razem bezpiecznie**” obszaru – *Bezpieczeństwo w szkole* i programu antyterrorystycznego.

Zgodnie z założeniami, inicjatywa powinna przyczynić się do uświadomienia skali zagrożeń w sytuacji wtargnięcia niebezpiecznego napastnika, jednocześnie wskazując skuteczne sposoby reagowania na niebezpieczeństwo w wymiarze tak dużego organizmu, jakim jest placówka oświatowa. Zadanie zostało sfinansowane ze środków programu „Razem bezpiecznie”.

VI. Działalność wydawnicza – poradniki z zakresu bezpieczeństwa

W 2015 roku kolportowano *poradniki tematyczne* wydane i wydrukowane w 2014 roku we współpracy z Policją, Strażą Graniczną i Państwową Strażą Pożarną:

- „*Jak unikać zagrożeń*”,
- „*Jak bezpiecznie przekraczać granice Polski*”,
- „*Jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie*”,
- „*O pożarach i innych zagrożeniach*”,
- „*Jeśli musisz zeznawać – rola świadka w postępowaniu karnym*”,
- „*Karta rowerowa w szkole*” oraz
- „*Program przeciwdziałania poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży – poradnik uczestnika programu*” (działania w ramach programu Ministerstwa Sportu

i Turystyki były spójne z rządowym programem „Razem bezpiecznie”. W ramach programu w latach 2009 - 2014 wydanie niniejszej pozycji realizowane było w każdym roku).

Poradniki te stanowiły corocznie uaktualniany zbiór informacji i wiedzy z zakresu *wiktymologii* oraz przyczyn powstawania najczęstszych zagrożeń, a także zbiór informacji związanych z szerzej rozumianym bezpieczeństwem, jak np. *bezpieczne przekraczanie granic*. W 2015 roku wydawnictwa kolportowane były przy okazji organizacji wszystkich spotkań związanych z realizacją Programu. Treść poradników została także zamieszczana na stronie internetowej programu „Razem bezpiecznie” (2007-2015). Z uwagi na formę oraz zakres merytoryczny publikacje te spotykają się nadal z dużym zainteresowaniem.

VII. Promocja projektów profilaktycznych na forum międzynarodowym EUCPN (*Europejska Sieć Zapobiegania Przestępczości*)

Europejską Sieć Prewencji Kryminalnej ustanowiono decyzją Rady z dnia 28 maja 2001 r. Decyzja ta utraciła moc z chwilą wejścia w życie nowej Decyzji Rady 2009/902/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającej Europejską Sieć Zapobiegania Przestępczości (EUCPN). Sieć ta przyczynia się do rozwoju różnych aspektów zapobiegania przestępczości na poziomie UE oraz wspiera działania z zakresu zapobiegania przestępczości na poziomie krajowym i lokalnym.

Od chwili wejścia do Unii Europejskiej, Polska uczestniczy w pracach EUCPN poprzez Krajowego Przedstawiciela (reprezentant MSW/MSWiA). EUCPN przyczynia się do rozwoju różnych aspektów zapobiegania przestępczości na poziomie Unii Europejskiej oraz wspiera działania z zakresu zapobiegania przestępczości na poziomie krajowymi i lokalnym. Do zadań EUCPN należy m.in.:

- ułatwianie współpracy, wymiany informacji między podmiotami zajmującymi się zapobieganiem przestępczości,
- zbieranie i przekazywanie informacji, w tym dobrych praktyk w zakresie prowadzonych działań w dziedzinie zapobiegania przestępczości,
- promowanie działań podejmowanych przez państwa członkowskie w dziedzinie zapobiegania przestępczości w ramach Sieci na terenie krajów członkowskich,
- przekazywanie do włączenia na oficjalną stronę internetową Sieci oraz bieżącego uaktualniania informacji na temat wszelkich programów, strategii, statystyk, konferencji i działań Państw członkowskich
- rozszerzanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami, lokalnymi praktykami i ekspertami w dziedzinie zapobiegania przestępczości oraz rozwój działań profilaktycznych w kraju w oparciu między innymi o rekomendacje wypracowane podczas prac w EUCPN,
- organizacja konferencji, w szczególności dorocznej konferencji dotyczącej dobrych praktyk, organizacji konkursu w zakresie dorocznej europejskiej nagrody w dziedzinie zapobiegania przestępczości.

W dniach 17-18 grudnia 2015 roku w Luksemburgu odbyło się Posiedzenie Zarządu EUCPN oraz Konferencja Dobrych Praktyk podczas której odbyło się rozstrzygnięcie konkursu Europejskiej Nagrody w dziedzinie Zapobiegania Przestępczości (ECPA) i rozdanie nagród. W roku 2015 tematyka konkursu koncentrowała się wokół problematyki cyberprzestępczości.

Polskę reprezentował projekt „Cyberprzemoc w szkołach” Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Edukacji „Drogowskazy” wybrany w drodze krajowych eliminacji oraz 2 dodatkowe projekty do przedstawienia podczas Konferencji Dobrych Praktyk „Cyberdżungla” – Komenda Miejska Policji w Szczecinie i „Szybuj bezpiecznie w internetowej chmurze” – Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach.

W roku 2015 kontynuowana była aktualizacja informacji zamieszczonych na oficjalnej stronie Sieci: www.eucpn.org, a dotyczących działań podejmowanych przez Polskę w określonych obszarach przestępczości. Polska zaktualizowała informacje obejmujące dane statystyczne i podejmowane działania w związku z kradzieżami, przestępczością seksualną, przestępczością nieletnich oraz działaniami przestępczymi, których przedmiotem są pojazdy (tzw. vehicle crime), a także przemocą domową. Zostały zaktualizowane i zamieszczone również informacje o projektach profilaktycznych w większości realizowanych w ramach programu „Razem bezpiecznie”. Również w 2015 roku został przygotowany Program Pracy EUCPN na rok 2016. Zgłoszone projekty: „Cyberprzemoc w szkołach” Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Edukacji „Drogowskazy” i „Cyberdżungla” Komendy Miejskiej Policji w Szczecinie zostały wpisane do Programu Pracy EUCPN na 2016 rok.

Jak wyżej wspomniano, w 2015 roku odbył się w Warszawie X Ogólnopolski Przystanek „PaT” - Projekt realizowany w ramach programu Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty” (PaT) włączonego do programu „Razem bezpiecznie”, który został objęty honorowym patronatem EUCPN.

VIII. Finansowanie programu „Razem bezpiecznie”

8.1 Podział rezerwy celowej budżetu państwa – cz. 83

W budżecie państwa na rok 2015, zgodnie z ustawą budżetową zabezpieczono **3.000.000** zł, natomiast ustawą z dnia 16 grudnia 2015 roku o zmianie ustawy budżetowej na 2015 rok, w ramach rezerwy celowej na realizację programu „Razem bezpiecznie” zabezpieczono kwotę **2.991.000** zł na aktywizację społeczności lokalnych. Środki z rezerwy zostały przekazane do budżetów wojewodów na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

W celu monitorowania realizacji programu pn. *Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”* był używany miernik: *Wskaźnik dynamiki projektów z zakresu ograniczania aspołecznych zachowań objętych dofinansowaniem w stosunku do projektów objętych dofinansowaniem w roku bazowym* – 40 projektów, co stanowi 100%.

Miernik w planie budżetu zadaniowego na 2015 rok dotyczy działania *realizacja programu rządowego ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”* (kod klasyfikacji budżetowej 2.1.5.4.).

Miernik w roku 2015 został osiągnięty na poziomie 107,5% co oznacza, że dofinansowanych zostało 43 projekty (33 projektów z listy rankingowej, 3 projekty – konkurs „Kibicuję bezpiecznie” oraz 7 projektów dotyczących ogólnopolskiego policyjnego programu „PaT”, w tym Ogólnopolski Przystanek PaT i 6 Regionalnych Przystanków „PaT”).

Do MSW z urzędów wojewódzkich w 2015 wpłynęło **106** projektów na łączną sumę **7.498.552,54 zł**.

Wszystkie projekty oceniane były m.in. zgodnie z kryteriami:

- uzasadnienie potrzeby realizacji projektu;
- znaczenie zadania dla realizowanych kierunków i celów programu „Razem bezpiecznie”;
- spodziewane rezultaty realizacji projektu;
- wysokość środków na realizację projektu;
- termin i miejsce realizacji projektu.

W 2015 roku Zespół wspierający koordynację programu „Razem bezpiecznie” rekomendował przyznanie dotacji dla 33 projektów na kwotę 2.558.168 zł.

Pozostałe 440.000 zł Zespół postanowił przeznaczyć na dofinansowanie projektów wybranych i rekomendowanych w ramach Zespołu:

- 320.000 zł – organizacja i przeprowadzenie X Przystanku „PaT” – woj. mazowieckie oraz sześć Przystanków Regionalnych (200.000 zł – Przystanek Centralny, po 20.000 zł na 6 przystanków regionalnych),
- 120.000 zł - konkurs „Kibicuję bezpiecznie”.

Wojewodowie po przeprowadzeniu konkursów dla organizacji pozarządowych oraz po podpisaniu porozumień administracyjnych z jednostkami samorządu terytorialnego, występowali do Ministra Finansów z wnioskami o zwiększenie budżetów województw ze środków rezerwy celowej, zabezpieczonej na realizację programu „Razem bezpiecznie”.

Tabela nr 1. Informacja o środkach finansowych przyznanych z rezerwy celowej w latach 2007-2015 dla poszczególnych województw na realizację projektów - listy rankingowe sporządzane corocznie w ramach programu „Razem bezpiecznie”

WOJEWÓDZTWO	Kwota dofinansowania /przyznana/ /zł/		
	2007 - 2013	2014	2015
Dolnośląskie	1.209.061,00	264.190,00	170.000,00
Kujawsko-pomorskie	642.420,00	114.670,00	232.100,00
Lubelskie	802.924,00	125.150,00	386.847,00
Lubuskie	1.981.520,00	249.000,00	100.000,00
Łódzkie	905.410,00	51.960,00	0
Małopolskie	568.576,00	0	153.520,00
Mazowieckie	2.780.246,00	325.579,00	414.970,00
Opolskie	1.130.306,00	213.107,80	119.940,00
Podkarpackie	802.076,00	242.900,00	207.685,00
Podlaskie	1.053.325,00	0	100.000,00
Pomorskie	1.022.753,00	123.340,00	143.396,00
Śląskie	1.633.179,00	350.495,40	184.960,00
Świętokrzyskie	1.665.892,00	295.120,00	200.000,00
Warmińsko-mazurskie	1.315.585,00	355.360,00	277.180,00
Wielkopolskie	952.445,00	282.710,00	94.240,00
Zachodniopomorskie	1.641.152,00	0	205.330,00
Razem	20.106.870,00	2.993.582,20	2.990.168,00

Tabela nr 2.

Liczba projektów zgłoszonych przez Wojewodów

Rok	Liczba projektów zgłoszonych przez Wojewodów do MSWiA/MSW do dofinansowania	Liczba projektów zgłoszonych przez Wojewodów do MSWiA/MSW do konkursów – „Miasteczka Ruchu Drogowego”, „Bezpieczeństwo Imprez Sportowych” oraz „Kibicuję bezpiecznie” (MRD/BIS/Kibicuję bezpiecznie)
2007	94	-
2008	77	52 (MRD)
2009	85	52 (MRD i BIS)
2010	109	37 (MRD i BIS)
2011	103	21 (BIS)
2012	104	22 (BIS)
2013	110	20 („Kibicuję bezpiecznie”)
2014	109	25 („Kibicuję bezpiecznie”)
2015	106	25 (Kibicuję bezpiecznie”)

Tabela nr 3.

Podział środków w 2015 r. w odniesieniu do obszarów działania Programu

OBSZAR	LICZBA PROJEKTÓW DOFINANSOWANYCH	KWOTA DOFINANSOWANIA /zł/
1. BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE	10	668.448,00
2. PRZEMOC W RODZINIE	6	546.200,00
3. BEZPIECZEŃSTWO W RUCHU DROGOWYM	9	639.440,00
4. OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	2	171.980,00
5. BEZPIECZEŃSTWO W MIEJSCACH PUBLICZNYCH i M.Z.	5	424.100,00
6. BEZPIECZEŃSTWO W ŚRODKACH KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ	1	100.000,00
RAZEM:	33	2.550.168,00

Tabela nr 4.

Rezerwa celowa budżetu państwa w 2015 r. z podziałem na województwa

WOJEWÓDZTWO	Podział z rezerwy celowej na projekty i PaT (pula 2.870.168,00 zł)		NAGRODY KONKURSOWE (pula 120.000 zł) PRYZNANE/ WYKORZYSTANE /zł/
	ŚRODKI PRYZNANE /zł/	ŚRODKI WYKORZYSTANE /zł/	
Dolnośląskie	150.000,00	149.562,41	20.000,00/20.000,00
Kujawsko-pomorskie	232.100,00	231.278,78	
Lubelskie	326.847,00	325.214,80	60.000,00/60.000,00
Lubuskie	100.000,00	100.000,00	
Małopolskie	153.520,00	151.873,99	
Mazowieckie	414.970,00	408.091,29	
Opolskie	119.940,00	119.652,40	
Podkarpackie	207.685,00	207.550,45	
Podlaskie	100.000,00	100.000,00	
Pomorskie	143.396,00	141.213,75	
Śląskie	184.960,00	164.451,26	
Świętokrzyskie	200.000,00	199.856,16	
Warmińsko-Mazurskie	277.180,00	277.133,33	
Wielkopolskie	54.240,00	53.840,98	40.000,00/40.000,00
Zachodniopomorskie	205.330,00	199.948,24	
RAZEM	2.870.168,00	2.829.667,84	120.000,00/ 120.000,00
Ogółem wydatkowanie - na projekty, konkurs i PaT		2.949.667,84 zł	

- W 2015 r., w sumie dofinansowano **43** projekty, co daje wykonanie miernika na poziomie **107,5 %**. Plan na 2015 rok, zgodnie z Ustawą z dnia 16 grudnia 2015 roku o zmianie ustawy budżetowej na 2015 rok w części 83 (rezerwy celowej) środki w wysokości 2.991.000,00 zł. Wykonanie na koniec 2015 r. – 2 949 667,84 zł (98,6%). Nie wydatkowano – 41 322,16 zł.

Przyczyny niewydania rezerwy celowej przez urzędy wojewódzkie to m.in. wydatkowanie mniejszych kwot, niż zakładano w kosztorysach projektów.

8.2 Podział środków zabezpieczonych w budżecie MSW – cz. 42

Plan na 2015 rok – w części 42 (sprawy wewnętrzne) środki w wysokości 320.000 zł rozdysponowano w następujący sposób:

- przekazano dla Komendy Głównej Policji: 200.000 zł na realizację programu profilaktyczno-edukacyjnego „PaT”, wydatkowano 199.996,89 zł;
- z pozostałej kwoty 120.000 zł wydatkowano 114.089,41 zł (DPP MSW);

Wykonanie na koniec 2015 r. – 314.086,30 zł (98,1%).

Przyczyny niewydania środków finansowych MSW to m. in. wydatkowanie mniejszych kwot, niż zakładano w kosztorysach poszczególnych działań.

Tabela nr 5.

Wykorzystanie środków przeznaczonych na realizację działań o charakterze centralnym

Lp.	ZREALIZOWANE DZIAŁANIA	WYDATKOWANA KWOTA /zł/
	środki po zmianach w MSW- 120.000 zł	114.089,41
1.	Zakup nagród dla: -zwycięzców turniejów motoryzacyjnych Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym; -zwycięskich drużyn piłkarskich w ramach międzynarodowych zawodów pt. „Nadzieja na Mundial”; -laureatów turniejów Miasteczek Ruchu Drogowego wybudowanych w ramach POLiŚ (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko) -laureatów konkursów realizowanych w ramach projektu „Sztuka wyboru”.	33.329,61
2.	Zakup pucharów: -Fair Play dla dzieci na Mistrzostwa Świata Dzieci z Domów Dziecka w Piłce Nożnej; -Laureatów turnieju Miasteczka Ruchu Drogowego wybudowanych w ramach POLiŚ.	338,15
3.	Zakup (wykonanie) i dostarczenie materiałów promocyjnych przeznaczonych dla uczestników konferencji podsumowującej realizację rządowego programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie” w latach 2007-2015	16.130,00
4.	Wykonanie 10 000 sztuk kopii płyt DVD z filmem „Wtargnięcie napastnika do szkoły” wraz z komentarzem filmowym.	18.819,00
5.	Publikacja ogłoszenia w dzienniku ogólnopolskim dotyczącego konsultacji społecznych projektu rządowego programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie” na lata 2016-2018.	1.476,00
6.	Przygotowanie ostatniego z trzech Rocznych Raportów za rok 2014, zgodnie z Umową z dnia 19 września 2013 roku.	9.000,00
7.	Nagranie i montaż filmu informacyjnego podsumowującego realizację działań	15.000,00

	programu „Razem bezpiecznie” w 2015 roku oraz montaż filmu informacyjnego podsumowującego realizację działań programu „Razem bezpiecznie” w latach 2010-2015.	
8.	Catering dla uczestników konferencji podsumowującej realizację programu „Razem bezpiecznie” w latach 2007-2015.	17.300,00
9.	Zakup i dostawa 54 szt. poziomego etui do tabliczek okolicznościowych dla osób współrealizujących działania programu „Razem bezpiecznie”.	2.696,65
	Środki przekazane do KGP– 200.000 zł	199.996,89
10.	Środki przekazane dla KGP na realizację programu „Profilaktyka a Ty”	199.996,89
	RAZEM:	314.086,30

IX. Ewaluacja programu „Razem bezpiecznie”

Realizacja zadania „Badanie efektywności programów lokalnych w ramach programu „Razem bezpiecznie”, dofinansowanych i realizowanych we wszystkich obszarach wsparcia Programu”

W ramach programu „Razem bezpiecznie” Departament Porządku Publicznego MSW zaplanował przeprowadzenie badań sprawdzających efektywność wybranych programów lokalnych realizowanych w ramach Programu.

Wyłoniona w drodze przetargu jako wykonawca firma EU-CONSULT sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, przez okres trzech lat (2013-2015) prowadziła badania efektywności projektów lokalnych w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”, dofinansowanych i realizowanych we wszystkich obszarach wsparcia Programu. Raporty Roczne obejmowały ocenę projektów w wytypowanych województwach. Realizacja badania w rezultacie umożliwiła ocenę mechanizmów działania Programu oraz wypracowanie dalszych rekomendacji.

Projekt badawczy obejmował analizę źródeł monitoringu rezultatów adekwatnych do założeń przedstawionych we wnioskach o dofinansowanie poszczególnych zrealizowanych już projektów lokalnych w ramach programu „Razem bezpiecznie”. Uzupełnienie badań stanowiły ankiety internetowe oraz telefoniczne wywiady z członkami kadry koordynującej z ramienia projektodawców (stanowiące jakościowe uzupełnienie danych z kwestionariuszy).

Raport z badań programu „Razem bezpiecznie” - efektywności projektów lokalnych w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”, dofinansowanych i realizowanych we wszystkich obszarach wsparcia Programu został umieszczony na stronie programu „Razem bezpiecznie” oraz stanowi załącznik nr 3 do Sprawozdania.

X. Projekt „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpiecznie im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”

Zgodnie ze *Strategią Sprawne Państwo 2020* (załącznik do uchwały nr 17 Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. (M.P. poz. 136)) w 2015 roku w MSWiA (MSW) został opracowany projekt „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpiecznie im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”.

„Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpiecznie im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” jest kontynuacją „Rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpiecznie”, realizowanego w latach 2007 – 2015, w zakresie zasad głównego celu, jakim jest wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnych.

Zgodnie z kierunkiem interwencji 7.2. „Przeciwdziałanie i zwalczanie przestępstw oraz zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego”, Cel 7. „Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa porządku publicznego” Strategii Sprawne Państwo 2020 (załącznik do uchwały nr 17 Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. (poz.136)), Program stanowi skuteczne narzędzie wspierające realizację ustawowych działań organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Cel główny Programu **Wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnych** realizowany będzie przez trzy cele szczegółowe:

1. *Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa.*
2. *Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży.*
3. *Edukacja dla bezpieczeństwa.*

Na poziomie centralnym realizowane będą zadania zawiązane z koordynacją i nadzorem działań związanych z wdrażaniem i realizacją Programu. W ramach perspektywy finansowej na lata 2007 – 2015 opracowane zostały raporty ewaluacyjne, które posłużyły m. in. do identyfikacji nowych i aktualizacji istniejących obszarów tematycznych i posłużyły jako punkt wyjścia do opracowania kolejnej perspektywy finansowej. Program zakłada:

1. Przeciwdziałanie społecznym źródłom przestępczości.
2. Realizację i wdrażanie działań z zakresu prawa, eliminujących elementy kryminogenne w sferze społecznej życia.
3. Tworzenie stabilnych mechanizmów wspierania instytucji rządowych i samorządowych w ich aktywności na rzecz bezpieczeństwa i pożytku publicznego.

W ramach Programu wspierane będą przede wszystkim kompleksowe (systemowe) przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, z uwzględnieniem działań na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym, w tym przeciwdziałania przemocy, narkomanii oraz ograniczania dostępu do substancji psychoaktywnych tzw. dopalaczy oraz poprawiające infrastrukturę bezpieczeństwa, szczególnie w ramach **lokalnych systemów bezpieczeństwa**.

Zapewnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych, opisane w projekcie Programu, szczególnie z uwzględnieniem **lokalnych systemów bezpieczeństwa** zgodne jest z zapisami Strategii Sprawne Państwo 2020. Lokalne systemy bezpieczeństwa dotyczyć będą działań na rzecz bezpiecznej przestrzeni, bezpiecznej infrastruktury oraz przeciwdziałania patologiom społecznym i przestępczości pospolitej (*działania profilaktyczno-prewencyjne, informacyjne, edukacyjne*).

8 marca 2016 roku Rada Ministrów przyjęła do realizacji „**Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017**”. Uchwała nr 23 Rady Ministrów sprawie Programu została ogłoszona w Monitorze Polskim **31 marca 2016** roku.

XI. Podsumowanie, wnioski

Podczas 9 lat realizacji programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” dofinansowano 397 projektów profilaktyczno-prewencyjnych na łączną kwotę blisko 27 000 000 zł. Na poszczególne projekty aplikowało 4 300 podmiotów. W ich realizację było zaangażowanych 410 jednostek samorządu terytorialnego i 45 organizacji pozarządowych.

W akcjach i działaniach związanych z programem „Razem bezpieczniej” wzięło udział ok. 15 mln osób, które w większym lub mniejszym stopniu brały udział w projekcie. Największą wartość projektu stanowi młodzież – tylko program Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty” (PaT) zgromadził wokół siebie 350 tys. młodych ludzi. W latach 2007-2015 powstało aż 95 młodzieżowych grup PaT w miastach na terenie całego kraju, a w program zaangażowało się ponad 200 jednostek samorządu terytorialnego.

Ponadto podczas 9 lat realizacji Programu odbyło się 16 konkursów, w tym 5 we współpracy z Polskim Radiem PR1, Radiową Jedynką. Wydano łącznie ok. 50 000 sztuk poradników, plakatów i innych wydawnictw. Od 2007 r. wybudowano także 19 miasteczek ruchu drogowego i zorganizowano 15 turniejów bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w których udział wzięło ponad 500 000 uczestników.

Mając na uwadze główny cel programu „Razem bezpieczniej”, jakim była aktywizacja i wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także dotychczasową jego realizację 2007-2015, należy:

- dążyć do tworzenia efektywnych systemów bezpieczeństwa oraz wspierania działań w ramach partnerstwa na rzecz bezpieczeństwa lokalnego,
- ograniczać występowanie zjawisk patologicznych poprzez m.in. tworzenie lokalnych koalicji na rzecz eliminowania przejawów niedostosowania społecznego, patologii, w szczególności zagrażających zdrowiu i życiu dzieci i młodzieży,
- prowadzić działania profilaktyczne i edukacyjne w dziedzinie bezpieczeństwa, z udziałem mediów ogólnokrajowych i lokalnych, w ramach *edukacji dla bezpieczeństwa*.

Z przeprowadzonych w 2015 roku badań ewaluacyjnych badań wynika, że przy realizacji projektów w sposób właściwy zostały zidentyfikowane potrzeby lokalnych społeczności. W ocenie niezależnych ewaluatorów, przy przygotowaniu projektu zostały właściwie zdiagnozowane problemy i potrzeby lokalne, a także zastosowano adekwatne rozwiązania problemów. Poziom zrealizowania zakładanych rezultatów w projektach kształtował się na poziomie od 90 do 100%. Realizacja zadań finansowanych w ramach Programu była słuszną i niezbędną jest kontynuacja projektów, które pozwalają na podnoszenie bądź utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa w różnych sferach życia społecznego, gospodarczego i kulturowego.

Główne wnioski wynikające z dotychczasowych raportów, doświadczeń i badań efektywności programów lokalnych w ramach programu „Razem bezpieczniej” wskazują, że:

- w ocenie realizatorów działania podejmowane w ramach projektów lokalnych, charakteryzowały się dużą skutecznością,
- projekty (programy lokalne) pozwoliły na osiągnięcie zarówno takich efektów jak zakup sprzętu i wyposażenia, instalacja urządzeń, działania infrastrukturalne, jak i wzrost poziomu wiedzy oraz świadomości obywateli, nabycie nowej wiedzy oraz kwalifikacji przez pracowników służb publicznych, nauczycieli, psychologów,

- w ramach realizowanych projektów lokalnych odnotowano osiągnięcie efektów pozytywnych wdrażanych działań, takich jak wysoki stopień zaangażowania w działania w ramach projektu wśród społeczności lokalnych oraz pozytywny odbiór projektów przez mieszkańców,
- dotychczasowe obszary bezpieczeństwa ujęte w Programie powinny zostać zmodyfikowane w zakresie potrzeby korelacji i zgodności ze *Strategią Sprawne Państwo 2020*, wpisując się jednocześnie w kierunek interwencji „*Przeciwdziałanie i zwalczanie przestępstw oraz zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego*”,
- należy kontynuować przyjęty w ramach Programu system dofinansowania projektów realizowanych na poziomie lokalnym przez jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe. Z badań ewaluacyjnych wynika, że system ten pozwolił na sprawne i przejrzyste przekazywanie środków.

Powyższe konkluzje i wynikające z dotychczasowej realizacji doświadczenia znalazły odzwierciedlenie w przyjętym „**Programie ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017**”.